

Når borgeren og kommunen er uenige om, hvilke oplysninger der skal indhentes til sagen

af konsulent Erik Jappe

Det er ikke altid, at borgeren og kommunen i en given sag er enige om, hvilke oplysninger der er tilstrækkelige til at belyse sagens problemer fuldt ud. I DUKH får vi med jævne mellemrum henvendelser fra borgere, der selv vurderer, at afslaget på ansøgningen især skyldes, at kommunen ikke har indhentet tilstrækkelige oplysninger i sagen, har lagt vægt på de "forkerte" oplysninger eller har anvendt for "gamle" oplysninger.

Lovgrundlag

Efter [retssikkerhedslovens](#) § 10 gælder det, at myndigheden har ansvaret for, at sager, der behandles efter bl.a. serviceloven, er oplyst i tilstrækkeligt omfang til, at myndigheden kan træffe afgørelse (undersøgelsesprincippet).

Efter [persondatalovens](#) § 5, stk. 3 gælder det, at oplysninger, som behandles, skal være relevante og tilstrækkelige og ikke omfatte mere, end hvad der kræves til opfyldelse af de formål, hvortil oplysningerne indsamles.

Endelig skal nævnes [forvaltningslovens](#) § 32, hvor det er anført, at den, der virker inden for den offentlige forvaltning, ikke må skaffe sig fortrolige oplysninger, som ikke er af betydning for udførelsen af den pågældendes opgaver. Dvs. at det er kommunens ansvar, at der er indhentet tilstrækkelige og relevante oplysninger for, at der kan træffes en afgørelse i en sag. En sag må således ikke "overbelyses", idet det vil kunne trække sagen i unødigt langdrag og dermed komme i konflikt med hurtighedsprincippet (se evt. [Praksisnyt nr. 23 om hurtighedsprincippet](#)). Samtidig må kommunen ikke indhente fortrolige oplysninger, der er uden betydning for en sags afgørelse.

Tilstrækkeligt omfang

I [retssikkerhedsvejledningens](#) pkt. 99 er det anført, at det afgøres ud fra en konkret vurdering i hver enkelt sag, hvilke oplysninger myndigheden skal indhente. Det er ikke præcist defineret, hvad der ligger i udtrykket "tilstrækkeligt omfang". Måske er det en af årsagerne til, at der ind imellem opstår uenighed mellem borger og kommune om, hvorvidt en sag er tilstrækkeligt oplyst til, at der kan træffes en efter borgerens vurdering korrekt afgørelse.

I DUKH møder vi ofte borgere, der selv vurderer, at der eksempelvis mangler en speciallægeerklæring, men hvor kommunen vurderer, at en sådan erklæring er unødvendig, fordi de i sagen foreliggende oplysninger er tilstrækkelige til at træffe afgørelse i sagen.

Bemærk, at det er præciseret i § 4 i [Bekendtgørelse om rehabiliteringsplan og rehabiliteringsteamets indstilling om](#)

[ressourceforløb, fleksjob, tilskud til selvstændigt erhvervsdrivende eller førtidspension](#), at kommunen som en del af rehabiliteringsplanens forberedende del skal indhente borgerens praktiserende læges vurdering af borgerens helbred i forhold til at kunne arbejde.

Lagt vægt på de forkerte oplysninger

En del af de borgere, der kontakter DUKH, har ganske omfattende sager, hvor der over tid er oparbejdet en betydelig mængde oplysninger om borgeren. Når der så i en given sag skal træffes en konkret afgørelse, f.eks. om godkendelse til fleksjob, oplever nogle borgere, at sagsbehandleren plukker i sagsoplysningerne og kun anvender de oplysninger, som taler for den afgørelse, som sagsbehandleren agter at træffe. Det er i strid med retssikkerhedsloven og forvaltningsloven at undlade at medinddrage alle relevante oplysninger.

Det kan i en omfattende sag være særdeles uoverskueligt for en borger at gennemskue, hvilke oplysninger der har været afgørende for en sags udfald. Men borgeren, som vi møder ham i DUKH, sidder ofte tilbage med en fornemmelse af, at kommunen har skruet sagen sådan sammen, at de har fået den afgørelse, som de ønsker.

Lagt vægt på gamle oplysninger

I andre sager får DUKH henvendelse fra borgere, der ikke kan forstå, at eksempelvis forholdsvis gamle lægeoplysninger ikke skal opdateres. Borgeren vurderer selv, at der er sket en ændring i pågældendes helbredssituation, hvorfor borgeren finder, at kommunen skal indhente en ny statusattest og evt. en ny generel helbredserklæring fra egen læge.

Nej, det finder kommunen ikke relevant, idet sagsbehandleren anfører, at der allerede foreligger tilstrækkelige oplysninger i forhold til at træffe afgørelse i sagen. Borgeren oplever så måske, at kommunen træffer en "forkert" afgørelse, hvor borgeren ikke føler sig hørt eller medinddraget.

Kommunens opgave

Når borgeren og kommunen er uenige om, hvilke sagsoplysninger m.v. der er tilstrækkelige, er det vigtigt, at kommunen giver borgeren en grundig orientering. I den tidligere [retssikkerhedsvejledning](#) fra 2006 var det anført i pkt. 501:

"Begrundelsen bør, hvis det er nødvendigt, også indeholde en kort redegørelse for de oplysninger vedrørende sagens faktiske omstændigheder, som er tillagt væsentlig betydning for afgørelsen. Dette vil især være relevant, hvor der

ikke er enighed om de faktiske oplysninger i sagen, eller hvis der foreligger modstridende sagkyndige erklæringer, hvor myndigheden bør angive, hvilken erklæring der er lagt vægt på og hvorfor. Myndigheden bør desuden besvare borgerens kommentarer til sagen, også selv om disse ikke er relevante. Myndigheden kan besvare irrelevante synspunkter kort med, at disse ikke er af betydning for afgørelsen. Ved at besvare borgerens kommentarer til sagen, kan borgeren se, at myndigheden har været opmærksom på borgerens synspunkter ved afgørelsen. Begrundelsen skal have en sådan karakter, at borgeren forstår afgørelsen.”

Hvis kommunen ikke giver borgeren en sådan fyldestgørende forklaring, kan borgeren i sin klage til Ankestyrelsen anføre dette forhold.

Klage/konsekvenser

Det er kommunen, der efter lovgivningen, herunder undersøgelsesprincippet, har pligt til at få en sag tilstrækkeligt oplyst til, at der kan træffes en lovlig og korrekt afgørelse. Hvis dette ikke sker, kan det medføre, at en afgørelse bliver kendt ugyldig af klageinstansen. I [retssikkerhedsvejledningen](#) står der herom:

”233. Flere sagsbehandlingsregler har karakter af garanti-forskrifter. Reglerne har til formål at sikre, at afgørelsen får et materielt korrekt indhold. Dette indebærer, at der gælder en formodning for, at afgørelsen er påvirket af eventuelle formelle mangler. Konsekvensen heraf er, at afgørelsen er ugyldig, medmindre det konkret kan afkræftes, at manglerne har påvirket afgørelsens resultat.”

Hvis kommunen således ikke lever op til sin forpligtelse om at indhente de tilstrækkelige oplysninger, kan det medføre, at en afgørelse bliver ugyldig. Det kræver selvfølgelig, at borgeren har indgivet en klage over kommunens afgørelse. I DUKH oplever vi i en række sager, at kompleksiteten i de omfattende sager er så tung, at borgeren ikke kan gennemskue, om det giver mening at klage. Borgeren kan simpelt-

hen ikke vurdere, om der er lagt vægt på de relevante oplysninger, om sagen er tilstrækkeligt oplyst, og om afgørelsens resultat er i overensstemmelse med oplysningsgrundlaget.

Det er dog vigtigt, at borgeren i sin klage klart og tydeligt gør rede for, at sagen efter borgerens opfattelse ikke er tilstrækkelig oplyst, at der er lagt vægt på for ”gamle” oplysninger, eller at der ikke er lagt vægt på de relevante oplysninger.

Andre handlemuligheder

I DUKH oplever vi i nogle sager, at borgere selv fremskaffer lægeerklæringer m.v. og afleverer de ved egen hånd fremskaffede oplysninger til sagsbehandleren. I andre tilfælde anmoder borgeren om aktindsigt i f.eks. sygehusjournaler og fremsender dem til sagsbehandleren. Sådanne fremsendte oplysninger skal selvfølgelig indgå i sagens videre forløb.

Afrunding

Kommunen skal efter undersøgelsesprincippet sørge for, at en sag er tilstrækkelig oplyst, før der træffes afgørelse i sagen.

På den anden side må der ikke indhentes flere oplysninger end nødvendigt for at træffe en korrekt og lovlig afgørelse.

Hvis kommunen efter borgerens opfattelse ikke sørger for at indhente tilstrækkelige oplysninger til sagen, kan borgeren evt. selv sørge for at indsende yderligere oplysninger.

Når der er uenighed mellem kommune og borger om oplysningsgrundlaget i en sag, er det vigtigt, at kommunen i sin afgørelse giver borgeren en grundig orientering om, hvilke oplysninger der er lagt vægt på.

Har kommunen ikke levet op til undersøgelsesprincippet, kan det i en klagesag medføre, at en afgørelse bliver ugyldig, og sagen hjemvises til kommunen, som herefter skal træffe en ny afgørelse i sagen.